

Nr 453.

Av herr **Hage**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 391, angående gemensamt lönesystem samt lönereglering för postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk.

De löner, som enligt Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 391 föreslås skola tilldelas personalen vid kommunikationsverken, äro särskilt vad de lägsta klasserna beträffar, synnerligen låga. Detta framgår på ett synnerligen markant sätt, då en jämförelse göres mellan nämnda svenska förslag, som i lägsta lönegraden föreslår en begynnelselöen av 1,980 kronor och en slutlön av 2,460 kronor, under det att ett motsvarande förslag, som i dagarna framkommit i Norge, upptager i lägsta lönegraden (omfattande brevbud, kassetömmere, Telegrafbud kl. 1, Bud, Fyrbyteraspiranter, stationsbetjenter m. fl.) en begynnelselöen av 3,200 kronor och en slutlön av 4,400 kronor.

Denna jämförelse samt departementschefens upplysning i proposition nr 391, att en reduktion av krigstidstillägget är avsedd att ske i samband med löneregleringen på sådant sätt, att någon ökad löneinkomst ej uppkommer, giver goda skäl för kravet på att förbättringar vidtagas i det föreliggande löneförslaget.

I en från annat håll framkommande motion kräves också sådana förbättringar för de lägsta graderna på grundvalen av en reservation, som inom kommunikationsverkens lönekommitté avgivits av herr Eriksson m. fl. Men utöver detta skall jag här tillåta mig att ytterligare motivera och framföra krav på vissa behöfliga och skäliga förbättringar på vissa *detaljpunkter* i regeringsförslaget.

Ett sådant yrkande om förbättring av de framlagda förslagen till lönebestämmelser motiveras som en konsekvens av *propositionens förslag i § 11*, enligt vilken paragraf en person, som bliver ordinarie, skall ha rätt att för erhållande av begynnelsearvode och för uppflyttning till högre löneklass tillgodoräkna sig den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft anställning, som med avseende på

tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot eller vara jämförlig med den ifrågavarande ordinarie tjänsten. Här utgår man från, att den omständigheten, att en person fullgjort ett visst arbete av samma art som en ordinarie befattningshavare, skall vara bestämmande för en viss löns erhållande. Jag anser, att denna princip bör fastslås även i det fall, att en person före befordran till en viss befattning i ett sammanhang, utan att ha befordrats till befattningen, fullgjort arbete av samma eller liknande art som den befattning till vilken han befordrats. En sådan praxis har av riksdagen förut fastslagits, då riksdagen givit särskilt lokomotivreparatörer m. fl., som uppehållit denna befattning, under det att de varit anställda som ordinarie vagn- och stallkarlar, rätt att tillgodoräkna sig hela denna tid på samma sätt som om de under nämnda tid varit ordinarie lokomotivreparatörer. *En utvidgning av denna rätt även till andra befattningar än ovannämnda synes väl befogad, och yrkas alltså en ändring med hänsyn härtill, så att det fastslås, att de här föreslagna bestämmelserna skola gälla för samtliga befattningar i den mån en tillämpning av §§ 11 och 12 ej medför samma eller fördelaktigare löneuppflyttningskonsekvenser.*

En annan önskvärd förbättring gäller *lokomotiveldarna* vid statens järnvägar. På grund av de stränga fordringar, som ställas på dessa befattningshavare med avseende på synskärpa och färgsinne ha en del sådana befattningshavare vid statens järnvägar blivit avskurna från rätten att befordras till lokomotivförare. Då sådana befattningshavare som råkat ut för konsekvenserna av dessa bestämmelser ofta äro dugliga och användbara i sin tjänst och i alla fall kunna användas till välkvalificerat arbete, synes det vara skäligt — som nämnda befattningshavare i flera framställningar gjort gällande — att de ej avstängas från löneförhöjning vid den löneklass, som enligt förslaget utgör den högsta för lokomotiveldare, nämligen sjunde löneklassen, utan att de få fortsätta åtminstone ytterligare två löneklasser uppåt, nämligen åttonde och nionde, d. v. s. *att de kunna erhålla löneförhöjning utöver vad propositionen föreslagit, med de två lägsta löneklasser, som tilldelas deras kamrater, som erhållit befordran till lokomotivförare.*

En annan grupp av befattningshavare vid statens järnvägar, som synes ha blivit synnerligen orättvist behandlad vid denna löneregleryng äro de s. k. *malmtågskonduktörerna* vid femte distriktet. Dessa befattningshavare, vilka samtidigt tjänstgöra både som vagnsmörjare och som konduktörer å malmtågen, ha förut, då de voro vagnkarlar erhållit särskild ersättning för den senare tjänstgöringen. Sedan de befordrats till vagnskötare, ha de ej längre tillerkänts denna ersättning. Nu inträffar

emellertid med den utformning, som löneförslaget nu erhållit, det förhållandet, att dessa personer om de kvarstått som vagn- och stallkarlar och alltså fortfarande utfått ovannämnda ersättning, skulle ha erhållit en högre avlöning tillsammans med ersättningen än den, som de nu erhålla, om regeringens förslag bifalles. De ha därför gjort den framställningen, att de måtte uppflyttas till fjärde lönegraden och benämnas (malm-) tågs-skötare. För min del finner jag denna framställning synnerligen väl-motiverad och vill alltså påyrka en ändring i dylik riktning i förslaget.

Slutligen vill jag erinra om att det från vissa grupper inom post-verket framkommit en mycket stark opinion med krav på att befattnings-havarna *brevbärareförmän, förste expeditionsvakt och värdebrevbärare* uppflyttas från tredje lönegraden till samma lönegrad som förste postiljon, alltså fjärde lönegraden.

I detta fall har man från personalhåll anfört följande synpunkter:

De i förslaget framförda 2:dra och 3:dje lönegraderna äro, vad post-verket beträffar, två helt nya lönegrader, vilka uppkommit därigenom att man 1919 delat brev-bärare och postiljoner i tvenne grupper — de förra i 1:sta, de senare i 2:dra lönegraden, samt förmän och värdebrev-bärare i 3:dje lönegraden.

Beträffande de till 3:dje lönegruppen föreslagna brev-bärareförmän, värdebrevbärare m. fl. kan man icke underlåta att betona den orättvisa, som från och med 1919 års ingång vederfarits denna grupp, och vilket även av kommittén synes vilja tillämpas för densamma.

Alltsedan dessa befattningars tillkomst hava de erhållit 1:sta post-vaktmästargrads, d. v. s. tillhört samma grupp, som de av kommittén till 4:de lönegraden hänförda förste postiljonsbefattningarna.

De, vilka befordrats till brev-bärareförmän och värdebrevbärare före 1919 års ingång, komma fortfarande att tillhöra första postiljons löne-grupp — alltså 4:de lönegraden. Då här föreligger en direkt nedsätt-ning av berörda befattningars värde i fråga om avlöningsförmåner, kan man icke finna detta vara något rättvist avvägande, när kommittén föreslår nämnda befattningars nedflyttande till 3:dje lönegraden.

När brev-bärareförmän och värdebrevbärare före 1919 års ingång kun-nat tillerkännas den löneställning, som då tillkom dessa, finnas *inga sak-liga motiv* för att *skilja dessa från sin dåvarande ställning, 1:ste post-vaktmästaregrad*, till en lönegrad lägre, nämligen 3:dje lönegraden, ty an-svaret och befattningarnas utförande äro fullkomligt lika nu som de voro före detta års ingång. På grund härav anses, att *brevbärareförmän, värde-brevbärare samt förste expeditionsvakt vid postverket må uppflyttas till 4:de lönegraden.*

Med hänvisning till den motivering, som härovan anförts, hemställes
alltså,

att riksdagen måtte besluta göra de ändringar i
propositionen nr 391, som härovan anförts.

Stockholm den 6 maj 1919.

Ernst Hage.
